

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název diplomové práce: Psychosociální aspekty dospělých s ADHD a fenomén maskování

Autorka práce: MgA. Karolína Karpíšková

Vedoucí práce: PhDr. Hana Sotáková, Ph.D.

Předkládaná práce se věnuje dosud méně probádanému tématu psychosociálních aspektů dospělých s diagnostikovaným ADHD a fenoménu maskování. Autorku mimo jiné pro volbu tématu motivovala vlastní zkušenost s uvedenou diagnózou, díky tomu ji téma bylo blízké, jak je patrné z textu, a mohla tak vlastní zkušenosti využít při rozhovoru s respondenty.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je vhodně členěna do tří kapitol, ve kterých autorka vymezuje nezbytná východiska pro vlastní výzkum. Postupně se věnuje definici ADHD, projevům poruchy v dospělosti a možnostem terapie. Uvádí také psychosociální aspekty, které s diagnózou mohou souviset. Poslední kapitola teoretické části je věnována fenoménu maskování.

Text je čtivý, logicky strukturovaný. Na zvažení je v případě psaní další závěrečné práce využití služeb jazykového korektora. Autorka vhodně pracuje se zdroji. Oceňuji množství uváděných výzkumů kvantitativního i kvalitativního designu (zejména zahraničních), které se týkají dopadů poruchy pozornosti a hyperaktivity na osobní život, sociální vztahy a různé sociální situace. Jak autorka popisuje, uvedenému tématu je dosud věnováno jen minimum studií, zpracování teoretické části tak pro ni mohlo být náročnější. Celkově teoretická část nabízí široký rámec, o němž se autorka mohla následně opřít v diskuzi, kde porovnávala výsledky vlastního výzkumu s literaturou.

V empirické části autorka představuje cíle vlastního výzkumu, výzkumné otázky a užitou metodologii. Studie má kvalitativní design, autorka provedla hloubkové rozhovory s respondenty, následně data zpracovávala pomocí interpretativní fenomenologické analýzy. Užité metody se jeví jako vhodné vzhledem k cílům výzkumu. Výzkumné otázky mají poměrně široký rozsah, na což sama autorka upozorňuje v kapitole věnované limitům práce. V důsledku toho, jak uvádí, měla obtíže se zpracováním velkého množství dat do rozsahu bakalářské práce.

Oceňuji autorčinu snahu o rozmanitost výzkumného vzorku. K tomu nejprve užila dotazník pro zmapování sociodemografických údajů a základních osobních informací, následně provedla výběr konkrétních respondentů, se kterými provedla hloubkové rozhovory.

Ráda bych vyzdvihla, že při zpracovávání dat autorka přistupovala velmi zodpovědně k reflexi vlastního postupu. Jak v práci popisuje, opakovaně data pročítala, vytvářela popisné a konceptuální poznámky, vědomě pracovala s otevřeností k datům z hlediska hledání vzorců pro další analýzu. V kapitole 6.1 navíc popisuje reflexi vlastní zkušenosti s tématem, kterému se v bakalářské práci věnuje. Autorka se ještě před začátkem rozhovorů, a následně i při zpracovávání dat zamýšlí, jak blízkost tématu může ovlivňovat průběh rozhovorů i zpracování dat, kriticky se s možnými limity z toho plynoucími (např. nižší zachování odstupů od respondentů) snaží pracovat. Tuto část považuji za velmi zdařilou, vypovídá o autorčině zodpovědném přístupu jako výzkumnice.

Autorka uvádí celkem tři skupiny společných témat, které postupně blíže rozvádí. Každé z témat prezentuje přehledovou tabulkou, v němž uvádí i podtémata, která v souvislém textu následně blíže rozvíjí s doplněním o konkrétní výroky respondentů. V kapitole *Diskuse* vytvořená témata dává autorka do souvislosti s výzkumnými otázkami a interpretuje výsledky ve vztahu k poznatkům uvedených v teoretické části práce.

Celkově práci považuji za zdařilou, práce přináší velmi zajímavé a dosud málo probádané téma diagnózy a symptomů ADHD v dospělosti a s tím souvisejícími psychosociálními aspekty. Práce naplňuje požadavky kladené na bakalářské práce na katedře psychologie a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Můžete shrnout, jak mohla vlastní zkušenost s tématem práce ovlivnit proces sběru a zpracovávání dat? V čem může být blízkost tématu výzkumníkovi výhodná a jaké mohou být limity?

Mgr. Barbora Jindrová

V Praze dne 26.8.2024